

Peter Pontvik.
Foto: Birgitta Wennerström

20 år med Ensemble Villancico

Ensemble Villancico bildades för att lyfta fram hittills ganska okänd musik ur arkiven. Det började med spansk renässansmusik hittad i Uppsala och fortsatte med spelkort och gotländska fynd. Numera står den latinamerikanska barockmusiken i centrum. Tidig Musik stämde träff med ledaren Peter Pontvik för ett samtal kring vad som hänt under ensemblens tjugo år.

Vi träffas över en lunch i Söderhallarna vid Medborgarplatsen i Stockholm. Det är januari och runt oss larmar hungriga gäster medan vi pratar om den ensemble Peter Pontvik startade för tjugo år sedan. Själv är han närmast förvånad över att den fortfarande är verksam.

– Att vi nu kan fira 20-årsjubileum är förstås glädjande, men ingenting jag räknade med. Ensemblen har gått igenom olika krismoment och jag trodde nog inte att den skulle överleva så här länge. Att den har gjort det beror förstås på ett starkt engagemang från medlemmarna och att musiken vi spelar är så pass intressant och efterfrågad.

Flygande start

Idag är det den latinamerikanska barockmusiken som står i centrum för deras intresse, men den var väl inte med från starten?

– Nej, det började med *Cancionero de Upsala*. Jag bodde i Uruguay i Sydamerika första delen av mitt liv och kom då i kontakt med musiken från *Cancionero de Upsala*. Jag undrade varför det fanns en samling med spansk renässansmusik som hette så och det visade sig ju helt enkelt bero på att den hade hittats på Universitetsbiblioteket i Uppsala, Carolina Rediviva.

– Senare, när jag bodde här i Sverige, började jag fundera över varför ingen hade tagit sig an den här musiken. Jag bestämde mig för att göra någonting åt det och bildade Ensemble Villancico 1995. Vi spelade in skivan *Cancionero de Upsala 1556* och fick väldigt fin respons med mängder med konserter och turnéer.

Sedan dess har ensemblen växt och delvis bytt besättning. Kanske hälften av de ursprungliga medlemmarna är kvar, medan nya har tillkommit. Idag består Ensemble Villancico förutom sin ledare Peter Pontvik av åtta sångare, fyra instrumentalister och två dansare.

Spelkort och gotländska fynd

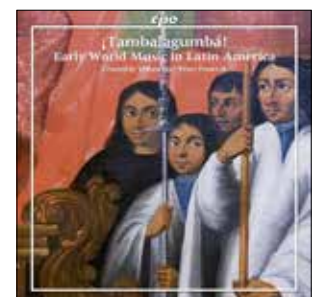
Nästa projekt kom till då Peter Pontvik fick tips om det så kallade Augsburgska konstskåpet, där det bland annat finns en kortlek med noter på baksidan av korten. Om man parar ihop korten får man fram några *chansons* av Claudin de Sermisy.

– Det tyckte jag var väldigt kul, så då spelade vi in en liten cd i form av ett spelkort, säger Peter. Jag fortsatte sedan utforska svenska och nordiska manuskript och hittade *Källunge codex*, en spännande samling med vokalpolyfoni från sekelskiftet 1600 som på olika vägar hade kommit till Gotland. Det enda som egentligen hittades där var en altstämma, men musiken fanns på andra håll i Europa och tack vare det kunde jag rekonstruera den och vi gjorde en inspelning av materialet 2005.

Tidig världsmusik

På senare år har Ensemble Villancico framför allt arbetat med den latinamerikanska barockmusiken. Den förste att lyfta fram

Ensemble Villancico har hittills kommit ut med sju skivor. Här den första, "Cancionero de Upsala 1556" från 1996, och den senaste, "Tambalagumbá", som kom ut 2014.

Ensemble Villancico på Valletta Baroque Music Festival i januari i år. Från vänster Peter Pontvik, stående sångare Jessica Bäcklund, Love Enström, Erik Arnelöf, Yamandú Pontvik, Emanuel Roll, Charlotta Hedberg och Christina Larsson Malmberg, sittande instrumentalister Markus Ström, Magdalena Mårding, Karl Nyhlin, Rolf Landberg och Dan Johansson. Längst till höger dansarna Daniela Pontvik Valero och Kaj Sylegård. Foto: Mario Mintoff, Photocity, Valletta.

den i modern tid var den amerikanske musikforskaren Robert Stevenson, han skrev de första avhandlingarna och gjorde de första transkriberingarna. Peter Pontvik kom inte in på det spåret medan själv han bodde i Sydamerika, det intresset kom senare.

– Jag fick kontakt med forskare i Latinamerika och blev fascinerad över hur barockmusiken hade utvecklats där. Det var den katolska kyrkan som stod i centrum för verksamheten. Där fanns orkestrarna, där fanns körerna, där fanns det möjlighet för det lokala musiklivet att uttrycka sig. Genren vilade förstås på en europeisk grund, men närvaron av indianska kulturer och från och med 1600-talet även afrikanska influenser genom slaveriet, gjorde den till något unikt – en ”Early World Music”.

– Jag kände mig lockad att försöka introducera den latinamerikanska barockmusiken i framför allt Skandinavien och Nord-europa. I Sydeuropa fanns Gabriel Garrido, som redan arbetade med den här musiken. Det har gått bra, vi har haft en ganska jämn ström av engagemang. Framför allt i Norden och i övriga Europa, men vi har även turnerat i Latinamerika.

Att möta sin publik

Kan du berätta något speciellt intressant som har hänt under de här 20 åren?

– Jag glömmer aldrig en turné vi gjorde till Färöarna. När vi flög dit blåste det orkan och landningsbanan var väldigt kort, belägen mellan berg. Vi kände oss helt maktlösa, utlämnade åt elementen, men piloten lyckades landa. ”Det blåste från rätt håll”, som han sa. Under den turnén gjorde vi bland annat en konsert i en väldigt avlång kyrka och de fem-sex personerna i publiken satte sig längst bak. Efter första numret applåderade de, men

sedan fick de tydligen signaler från sin präst om att det inte var lämpligt, så de applåderade inte igen under hela konserten, som varade en timme. Det var en av de jobbigaste konserter jag har varit med om.

– Raka motsatsen upplevde vi under en barockmusikfestival i Bolivia. Vi öppnade festivalen med en konsert i en fullpackad kyrka, vi hade över 1000 personer i publiken och tio TV-kanaler sände. Det var naturligtvis väldigt häftigt, men som musiker måste man vara beredd att leverera ett lika bra resultat oavsett miljö och mottagande.

Framtiden

Den 30 mars blir det jubileumskonsert i Konserthuset i Stockholm. I april väntar en direktsändning från Nürnberg i Bayeriska radion, i juni bär det av till Norrland och i november väntar Antwerpen.

En jämn ström av konserter och turnéer alltså. Har ni några nya skivprojekt på gång?

– Nej, ingen ny skiva just nu. Till jubileet planerar vi att ge ut en notbok, som ska innehålla tjugo kompositioner ur den latinamerikanska barockrepertoaren. Vi vill gärna ge andra musiker möjligheten att testa och spela den här repertoaren. Helst skulle vi vilja få ut notboken till jubileumskonserten i mars, vi hoppas att vi ska hinna det.

Några dagar efter vårt lunchmöte tar Peter Pontvik med sig hela truppen på ännu en resa. Den här gången bär det av till Europas sydligaste utpost, Malta, och Valletta International Baroque Festival.

Birgitta Wennerström